

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 453/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti I. s. r. o., zastúpenej advokátom Mgr. F. P., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43 Cob 29/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti I. s. r. o., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2012 doručená sťažnosť spoločnosti I. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 43 Cob 29/2012. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 24. septembra 2012.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že 12. februára 2001 bola medzi zmluvnými stranami V. s. r. o., ako veriteľom a M. K. (ďalej len „dlžník“) ako dlžníkom uzatvorená dohoda o uznaní dlhu a vysporiadaní vzájomných finančných vzťahov. Dohoda obsahovala popri vysporiadaní finančných vzťahov aj vyhlásenie dlžníka o tom, že uznáva svoj dlh voči veriteľovi čo do právneho dôvodu a celkovej výšky 1 213 466 Sk (40 279,03 €) k 1. februáru 2001. Pohľadávka bola niekoľkokrát postúpená, naposledy zmluvou o postúpení pohľadávky z 8. októbra 2008, na základe ktorej prešla na sťažovateľku ako postupníka. Sťažovateľka pohľadávku vymáhala od dlžníka výzvami, avšak vzhľadom na bezúspešnosť tohto postupu 25. marca 2009 podala Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zaplatenie sumy 40 279,03 €. Dlžník sa v následnom konaní vyjadril v tom zmysle, že nepopiera existenciu vymáhanej pohľadávky, vzniesol však námietku premlčania. Odôvodnil ju tým, že dlh vznikol z hospodárskeho vzťahu na základe faktúry dodávateľa z roku 1991. Neskôr, a to 23. mája 1995, dodávateľ uzavrel s dlžníkom dohodu o uznaní dlhu. Následne potom bola pohľadávka postúpená spoločnosti V. s. r. o. Dlh teda vznikol v roku 1991 a bol dvakrát uznaný dlžníkom čo do právneho dôvodu a výšky (prvý raz 23. mája 1995 a druhý raz 12. februára 2001). Rozsudkom okresného súdu č. k. 60 Cb 62/2009-101 z 5. augusta 2010 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá, lebo podľa názoru okresného súdu nešlo o občianskoprávny vzťah, ale o vzťah obchodnoprávny, pričom podľa § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka je premlčacia doba v prípade písomného uznania záväzku štvorročná (nie teda desaťročná, ako to tvrdila sťažovateľka). Keďže dlh bol písomne uznaný 12. februára 2001 a žaloba bola podaná 25. marca 2009, premlčacia doba uplynula 14. februára 2005 (12. február 2005 pripadol totiž na sobotu). Sťažovateľka v podanom odvolaní namietala, že právny vzťah medzi účastníkmi konania sa nemôže spravovať Obchodným zákonníkom, keďže v čase vzniku záväzku bol účinný ešte Hospodársky zákonník, podľa ktorého je premlčacia doba tiež desaťročná. Uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 287/2010 z 21. októbra 2010 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd sa stotožnil s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej právny vzťah treba posúdiť podľa Hospodárskeho zákonníka. Následným rozsudkom okresného súdu č. k. 60 Cb 62/2009-192 z 27. decembra 2011 bola žaloba sťažovateľky opäť v plnom rozsahu zamietnutá. Okresný súd rešpektoval, že predmetný právny vzťah je potrebné skúmať v zmysle Hospodárskeho

zákonníka. Poukázal však na prvé uznanie záväzku z 23. mája 1995 a uviedol, že premlčacia doba sťažovateľke uplynula 23. mája 2005. Poznamenal tiež, že v zmysle ustanovenia § 131c ods. 2 Hospodárskeho zákonníka sa zmluvné strany nemôžu vopred dohodou premlčania vzdať, dohodou tiež nemôžu premlčaciu lehotu predĺžiť ani skrátiť, a preto druhé uznanie záväzku z 12. februára 2001 vyhodnotil ako právny úkon, ktorý je v rozpore s citovaným kogentným ustanovením Hospodárskeho zákonníka. Sťažovateľka v podanom odvolaní konštatovala, že kľúčovým problémom je otázka, či bolo možné uznať záväzok len raz alebo aj opakovane. Zaujala pritom stanovisko, že vzhľadom na absenciu výslovného zákazu opakovane záväzok uznať treba dospieť k záveru, že Hospodársky zákoník opakované uznanie záväzku nevyučoval. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 43 Cob 29/2012 z 28. júna 2012 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Podľa názoru krajského súdu skutkový stav, ako aj existencia záväzku dlžníka voči sťažovateľke nie je sporná. Za správny považuje názor, podľa ktorého opakované uznanie záväzku nebolo možné. Právny úkon z 12. februára 2001 treba považovať za dohodu o predĺžení premlčacej lehoty, ktorá je v rozpore s ustanovením § 131c ods. 2 Hospodárskeho zákonníka.

Podľa názoru sťažovateľky popísaným postupom všeobecných súdov došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, zhoršilo sa jej procesné postavenie a bola jej fakticky odňatá možnosť uplatniť svoje práva v tejto veci pred súdmi Slovenskej republiky. Sťažovateľke bolo zabránené domáhať sa zaplatenia svojej pohľadávky z dôvodu nesprávnej právnej aplikácie a výkladu Hospodárskeho zákonníka zo strany všeobecných súdov. Okrem toho okresný súd v novom konaní po zrušení pôvodného rozsudku krajským súdom prekročil rámec dôvodov, na základe ktorých krajský súd zrušil jeho predchádzajúci rozsudok, hoci podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku je súd prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu viazaný. V každom prípade všeobecné súdy nesprávne vykladajú ustanovenia právnych predpisov a na predmetný prípad aplikujú inštitút absolútnej premlčacej lehoty, ktorý vniesol do právneho poriadku až neskorší zákon.

Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť doručením sťažovateľke 23. júla 2012.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 43 Cob 29/2012 s tým, aby boli rozsudky krajského súdu z 28. júna 2012 a okresného súdu z 27. decembra 2011 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež náhrady trov právneho zastúpenia advokátom v sume 1 027,68 €.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 43 Cob 29/2012 z 28. júna 2012.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Jadrom námietok sťažovateľky je tvrdenie, podľa ktorého postupom a rozsudkami všeobecných súdov jej bola fakticky odňatá možnosť uplatniť svoje práva vo veci pred všeobecnými súdmi. Zabránilo sa jej totiž domáhať sa zapltenia svojej pohľadávky nesprávnou aplikáciou a výkladom príslušných ustanovení Hospodárskeho zákonníka o premlčaní zo strany všeobecných súdov.

Pokiaľ sťažovateľka vidí pochybenie zo strany všeobecných súdov v tom, že tieto jej odňali možnosť uplatniť jej právo nesprávnou aplikáciou zákonných ustanovení o premlčaní, potom mala možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, prípustnosť ktorého by sa opierala o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Inými slovami, vzhľadom na to, ako je námietka sťažovateľky konštruovaná, právomoc poskytnúť ochranu jej označeným právam mal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala dovolanie proti rozsudku krajského súdu, teda nevyčerpala mimoriadny opravný prostriedok, ktorý jej Občiansky súdny poriadok na ochranu označených práv účinne poskytuje a na ktorého použitie bola oprávnená. To zakladá neprípustnosť sťažnosti.

Napokon treba poznamenať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že právo podať dovolanie nevyužila z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal do úvahy prípadný postup ústavného súdu v intenciách ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012